Boy Ecurybrug

De Boy Ecurybrug. Vlnr. Eric van der Burg, wethouder van Amsterdam; Eric Bobeldijk, commissielid stadsdeel 'Nieuw-West'; Giselle Ecury, Lex Uittenbogaard (de aanvrager); Guilfred Besaril en de Gevolmachtigde Minister van Aruba. FOTO'S JAAP WALS

Lex Uittenbogaard loopt twee keer per dag in 'Nieuw-West' over een tot voor kort uitsluitend genummerde brug naar en van zijn werk. De gemeente Amsterdam riep burgers op om anonieme bruggen in de stad naar iemand te vernoemen. Lex stelde voor om 'nummer 788' de naam te geven van een Arubaanse verzetsheld. Op vrijdag 6 april was het zover: de Boy Ecurybrug is een feit.

Door Giselle Ecury

Het bidprentje van mijn 'oom Boy'.
WERKGROEP CARIBISCHE LETTEREN

Lex Uittenbogaard

Een prachtig initiatief. Het verbaasde Lex dat hij woont in een buurt met verzetshelden uit allerlei landen, maar 'dat er niet één straat of plein vernoemd is naar personen uit de voormalige Nederlandse Antillen, Nederlands Indië of Suriname, die in het verzet hebben gezeten'. „Het hele toenmalige Koninkrijk der Nederlanden was in oorlog en diverse verzetsstrijders kwamen uit De West. Boy Ecury móest erbij", aldus Uittenbogaard, die geboren is op Aruba. „Dáár heeft Boy een standbeeld. Je kunt hem vergelijken met Soldaat van Oranje hier." Een uitspraak waar een verhaal achter moet schuilgaan. Een week na de onthulling van de naamborden heb ik een gesprek met Lex, die ik voor het eerst ontmoette tijdens de officiële bijeenkomst. De borden werden onthuld door de betrokken Gevolmachtigde minister van Aruba, Guilfred Besaril, in aanwezigheid van Nuris Dabian, werkzaam op het Arubahuis, en door de sympathieke initiatiefnemer. Aan mij als familielid was de eer hem daarbij te assisteren.

Het een en ander geraakte kort tevoren in een stroomversnelling. Symbolisch, wanneer je het hebt over een brug. Dat iedereen zich zo plotseling toch vrij kon maken om aanwezig te zijn, was hartverwarmend en stemt de leden van de familie Ecury ongetwijfeld dankbaar. Want voor ons heeft 'oom Boy' een speciale plaats in hart en ziel. Met dank aan onze neef, Ted Schouten, die uit een kamferkist vol papieren en foto's het verhaal opdiepte en vastlegde over onze oom, die in 1937 voet zette op Nederlandse bodem om er een opleiding te volgen, waarna de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Met zijn grote gevoel voor rechtvaardigheid kwam hij op voor de discriminatie van de Joden en verzette hij zich tegen het dictatoriale bewind van Adolph Hitler. Hij sloot zich aan bij het verzet.

Het resultaat van Teds inspanningen? Het boek 'Boy, een Antilliaanse jongen in het Nederlands verzet' (1985, uitgeverij Charuba/Oranjestad - Leopold/Den Haag). De tweede druk verscheen in 2003 onder de titel 'Boy Ecury', met als subtitel: 'Een Antilliaanse jongen in het verzet' (uitgeverij Walburg Pers). Gelijktijdig kwam er een speelfilm uit van Frans Weisz, naar een scenario van Arthur Japin dat deels gebaseerd is op dit boek.

In Oisterwijk is er een straatnaam vernoemd naar Boy Ecury, omdat hij ook daar woonachtig is geweest en verzetswerk deed. Niet zonder risico's, daar hij qua uiterlijk tussen al die blanke en veelal blonde Nederlanders opvallend was. Hij bleef actief, ook in de diverse knokploegen. Daarom moest hij regelmatig verhuizen, tot hij op 5 november 1944 in Rotterdam, na de Heilige Mis bijgewoond te hebben in de H.H. Laurentius- en Elisabethkathedraal aan de Mathenesserlaan, door een verrader werd overgeleverd aan de Duitse Sicherheitsdienst Heemraadssingel. En hier denk ik aan al die mensen die Boy hulp boden in bange dagen.

„Het besluit van de gemeente Amsterdam beschouw ik als een blijk van erkenning voor de verzetsdaden die Boy Ecury als jonge student in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft uitgevoerd", aldus Lex Uittenbogaard in zijn toespraak. Hij vervolgt: „Verzetsdaden die hem uiteindelijk zijn leven hebben gekost. Hij was pas 22 jaar toen hij, één dag na zijn arrestatie, op de Waaldorpersvlakte te Den Haag door de Duitse bezetters werd geëxecuteerd. In november 2017 was ik met mijn broers en moeder op vakantie op Aruba, het geboorte-eiland van mijn oudste broer en mij. Wij hebben het borstbeeld van Boy Ecury in Oranjestad bezocht. We lazen de ontroerende passage uit de brief van Koningin Wilhelmina aan zijn ouders die op het voetstuk ervan zijn weergegeven. Ik hoop van harte dat de naamgeving van deze brug ertoe zal leiden dat er tussen de vele dagelijkse fietsers, voetgangers en automobilisten mensen zullen zijn die zich gaan afvragen: Wie is die Boy Ecury eigenlijk? En dat ze dan op internet kennisnemen van zijn verhaal, want Boy Ecury mag, zoals wordt aangegeven op de voorpagina van de 'Noticiera' uit november 2016, niet vergeten worden."

Naast de op foto vastgelegde politici en de twee leden van het comité 4 en 5 mei uit Amsterdam Zuidoost, waren onder andere ook Lex' moeder Hetty en zijn beide broers, Paul en Chiel, zijn twee dochters, Roos en Esther, alsmede hun moeder Petra aanwezig tijdens de onthulling van het naambord, zijn vriendin Ella, de kinderen van portefeuillehouder Bobeldijk en andere belangstellenden. Helaas is Lex' vader Wim al in 1995 overleden. Na in Singapore opgeleid te zijn in het bankwezen, ging de hem beloofde baan in Indonesië door de naoorlogse toestanden aldaar niet door. Hij moest terug naar Nederland en in militaire dienst, maar in 1957 kreeg hij de kans om te gaan werken op Curaçao voor de Hollandsche Bank Unie. Daardoor trouwde hij zijn jeugdliefde Hetty 'met de handschoen'. Zij reisde hem op 21-jarige leeftijd aan boord van KNSM-vrachtschip de 'Solon' achterna, naar een haar volkomen onbekende bestemming. Zij mocht in verband met formaliteiten niet van boord, maar had er gelukkig vriendschap kunnen sluiten met een echtpaar dat voor haar garant stond: Gerard en Blanca Kroese met hun nog kleine kinderen. Eenmaal op Curaçao, bleek er een fraudezaak te lopen, waardoor Wim maandenlang elke dag moest overwerken, zodat zij in een land waar ze nauwelijks iemand kende en afkomstig uit een warm gezin, alle dagen helemaal alleen was. Wel trouwden ze nog 'in het echt'. Een bescheiden plechtigheid, maar de foto's tonen een prachtige, elegante en gesluierde bruid naast haar blonde Hollander. Hun huwelijksreis naar Bonaire kon echter niet doorgaan. Een half jaar later werd Wim overgeplaatst naar de Hollandsche Bank Unie op Aruba en tot vreugde van dit jonge paar ging ook de familie Kroese daarheen, een vriendschap voor het leven; tot op heden treffen zij als gezin elkaar drie keer per jaar, nu in Nederland.

Op Aruba werd in september 1958 zoon Paul geboren en een jaar en twee dagen later zoon Lex. Hij laat mij nu, zo'n 60 jaar later, foto's zien van een gelukkig, jong gezin dat hun huis aan de Wilhelminastraat verlaat op weg naar de kerk voor de doop, of op een nog onbebouwde puur-natuur Palm Beach. En van zijn moeder met op elke arm een hoogblond luierjongetje. Op de een of andere manier blijkt nu, omstreeks de geboortedag van Boy op 23 april 1922, hoe deze brug niet alleen twee wijkdelen verbindt, niet alleen vrijheid en vrede, maar eigenlijk ook drie gezinnen uit twee generaties met elk eigen herinneringen met raakvlakken en met telkens aan de basis dat kleine geboorteland dat ons bindt: Dushi Aruba.

In 1961 moest het gezin Uittenbogaard met pijn in het hart vanwege Lex' gezondheid hun geliefde Aruba verlaten. In Nederland werden ook een dochter en nog een zoon geboren. Pas dertig jaar later en onder aansporing van zijn Hetty en hun drie zoons ging vader Wim Uittenbogaard weer terug voor een familievakantie op Aruba. Staand op de vliegtuigtrap werd dit gezin onmiddellijk omarmd door de klamme warmte en betoverd door de specifieke geuren die wij allemaal kennen en bij elke terugkeer ervaren: Dit thuiskomen. Zij hebben alle voor hen dierbare plekken bezocht. Zeker nu vader Wim veel te jong overleed, zijn dit warme herinneringen. Ook wanneer zij nu zonder hem het Caraïbisch gebied bezoeken, is hij er in gedachten telkens bij. Curaçao staat binnenkort op de rol.

Lex: „Dat mijn verzoek dit de Boy Ecurybrug te noemen door de gemeente Amsterdam werd gehonoreerd, vind ik mooi vanwege de symboliek. Een brug verbindt hier twee wijken over het water, zoals Boy Ecury Aruba en Nederland over groot water verbindt."

Onthulling van de naamborden van de Boy Ecurybrug. Vlnr. Lex Uittenbogaard, Giselle Ecury en Guilfred Besaril, Gevolmachtigde Minister van Aruba.

Heden en verleden verbonden

De Boy Ecurybrug verbindt de wijk 'De bergen' met 'De Verzetsheldenwijk': via de brug loopt de Romerostraat over in de Pilatus, een berg (2.137 meter hoog) in de Zwitserse Alpen.
De 37 doet me denken aan het jaartal van Boys aankomst in Nederland. Oscar Romero was een priester in San Salvador die zich hevig verzette tegen de daar heersende dictatuur. In 1980 werd hij doodgeschoten tijdens het opdragen van de Heilige Mis. Het water onder de brug is de Anielewiczsingel. Genoemd naar de Joodse leider van een organisatie die in 1943 het voortouw nam in de eerste opstand van het getto van Warschau.
Het brugnummer is 788. Boy was het zevende kind binnen dit gezin. De acht is een lemniscaat: het heeft geen begin en geen eind.

Aruba eind vijftiger jaren, Nassaustraat.
FOTO FAMILIEALBUM UITTENBOGAARD

Hetty en haar Wim zijn getrouwd.
FOTO FAMILIEALBUM UITTENBOGAARD

Boy Ecury, 1944

„Ik zal sterven met een glimlach op mijn lippen."
Boy Ecury werd in 1947 op zeer indrukwekkende wijze met militaire eer herbegraven op de R.K. begraafplaats in Oranjestad op Aruba. In Oranjestad is het monument van wit marmer voor Boy Ecury opgericht ter nagedachtenis aan de Arubaanse verzetsman. Het werd onder zeer grote belangstelling onthuld in november 1949. Het is geplaatst aan de Julianastraat, op de kruising met de George Madurostraat en parallel aan de Lloyd G. Smithboulevard in Oranjestad. De bevolking van Aruba heeft dit met elkaar bewerkstelligd. Op Curaçao is de Boy Ecuryweg naar hem vernoemd. In Oisterwijk is er een Boy Ecurystraat. Het is de eerste straat die naar Boy is vernoemd.
In 1984 kreeg Boy postuum het Verzetsherdenkingskruis. In het Oorlogsmuseum in Oranjestad, Aruba, bestaat een deel van de permanente expositie uit documenten over het leven van Boy Ecury. Wie meer informatie over Boy wil, kan dit filmpje bekijken: www.youtube.com/watch?v=47vvodv4Egg). Daarop zijn ook authentieke beelden te zien van de aankomst van het stoffelijk overschot van Boy op Aruba. Hieruit blijkt dat hij een sympathieke, zorgzame jongen was.
Zie ook de website van het Nationaal Comité 4 en 5 mei.

Weerzien Aruba in 1991. Vlnr. Lex, Paul, vader Wim en moeder Hetty.
FOTO FAMILIEALBUM UITTENBOGAARD

CORRECTIE

Boy Ecury werkte uit vrije wil

Op het voorblad van de weekendbijlage van het *Antilliaans Dagblad* van 5 mei staat als aankondiging van het andere grote artikel in de bijlage onder de foto van de onthulling van de naamborden van de Boy Ecurybrug 'Ik was hun slaaf'. Het gaat hier om een verwijzing naar de recensie van de hand van Cees Luckhardt.

Dit zou de suggestie kunnen wekken, dat Boy zich de slaaf heeft gevoeld onder de overige verzetshelden en de families bij wie hij heeft kunnen onderduiken.

„Niets is minder waar", aldus Giselle Ecury die het artikel schreef. „Boy voelde zich gesteund en volkomen geaccepteerd tussen de mensen met wie hij werkte bij 'De Ondergrondse', zoals het Verzet ook wel genoemd wordt. Hij was één met hen. Hun werkzaamheden werden onderling verdeeld, zoals dat ging bij verzetsgroepen en Knokploegen. Soms namen zij elkaar in bescherming. En altijd namen zij elkaar in vertrouwen. Ook met de dood in de ogen. Boy, in blank en blond Nederland in die tijd een opvallende man, werkte soms dus achter de schermen of uitsluitend in de nacht, overigens geheel vrijwillig. Met zijn grote rechtvaardigheidsgevoel was hij trots op het werk dat hij deed, alsmede op het feit dat hij Nederlander was en zich dus diende te verzetten tegen de dictatuur van Hitler en de discriminatie van de Joden. Derhalve vind ik, dat dit nog maar eens gezegd mag worden. Want deze oom van mij werkte vanuit zijn overtuiging tegen de nazi's en verdient de eer die hem volkomen toekomt."